

LEPSZY ŚWIAT PRZEZ WOŁONTARIAT SZKOLENIE DLA NAUCZYCIELI/OPIEKUNÓW

**Narzędzia pracy z dziećmi, w tym jak łączyć potrzeby
dzieci/młodzieży z potrzebami społeczności lokalnych.**

- Katarzyna Szczeniowska, psycholog

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO
PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

MAPA POTRZEB ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Aby zacząć działać w środowisku lokalnym musimy wiedzieć po co i dlaczego?
Czy nasze działania mają sens, czy jest na nie zapotrzebowanie?
Czy kogoś w ogóle to interesuje?

Warto na początek zadać sobie pytanie o stan faktyczny rzeczywistości, w której funkcjonujemy. Innymi słowy zbieramy dane o tym, co działa, a co nie działa w naszej społeczności. Co już mamy, a co musimy znaleźć.

Aby zdiagnozować problemy z którymi styka się społeczność, musimy ją najpierw poznać.

MAPA POTRZEB ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Aby poznać nasze środowisko badamy:

- Ludzi
- Instytucje i organizacje
- Miejsca, przestrzenie
- Kanały komunikacji społecznej
- Tradycje i doświadczenie społeczne

MAPA POTRZEB ŚRODOWISKA LOKALNEGO: LUDZIE

Zapoznanie się z danymi demograficznymi, liczba mieszkańców, przekrój wiekowy (jakich grup jest najwięcej), przyjrzenie się strukturze rodzin, liczbie bezrobotnych, niepełnosprawnych, osób korzystających z opieki społecznej.

Zbieramy również informację dotyczącą osób, które aktywnie włączają się w życie społeczne. Zidentyfikować ludzi, którzy mają podobne zainteresowania do nas. Zobaczyć jak się w nich realizują. Te wszystkie dane pomogą nam w późniejszym etapie lepiej dopasować rodzaj działań, które chcemy podjąć.

MAPA POTRZEB ŚRODOWISKA LOKALNEGO: LUDZIE

Warto też przyrzeć się strukturze kulturowo-wyznaniowej społeczności. Czy na naszym terenie mieszkają jakieś mniejszości narodowe, religijne.

Kolejną rzeczą jest ustalenie, czy nie mieszkają albo pochodzą z naszej społeczności jakieś sławne osoby: politycy, dziennikarze, aktorzy, muzycy itp. i na ile będziemy mogli liczyć na ich pomoc.

MAPA POTRZEB ŚRODOWISKA LOKALNEGO: INSTYTUCJE I ORGANIZACJE

Zbierzmy informacje o istniejących na naszym terenie instytucjach i organizacjach, które w późniejszym etapie realizacji mogą nas wesprzeć.

Ważne są: urzędy, inne szkoły, domy kultury, biblioteki, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i religijne, przedsiębiorstwa prywatne itp.

MAPA POTRZEB ŚRODOWISKA LOKALNEGO: INSTYTUCJE I ORGANIZACJE

Żeby na późniejszym etapie działania skorzystać z tej wiedzy, musimy zobaczyć czym te organizacje i instytucje się zajmują, w jaki sposób działają, jakie posiadają zasoby (budynki, boiska, sprzęt itp.), jacy pracują tam ludzie, jakie posiadają kontakty.

Istotną kwestią do przeanalizowania jest również zobaczenie, w jakich relacjach z nimi pozostajemy. Wiedząc to wszystko łatwiej będzie nam zaplanować działania, który będzie miał przełożenie na zmiany zachodzące w społeczności

MAPA POTRZEB ŚRODOWISKA LOKALNEGO: MIEJSCA I PRZESTRZENIE

Przy tym zadaniu może pomóc nam aparat fotograficzny i mapa. Warto przyjrzeć się pustym placom, skwerom, parkom, boiskom, miejscom nieformalnych spotkań młodzieży.

Gdy już je zidentyfikujemy zadajmy sobie pytanie na ile mogą być przez nas wykorzystane, kto jest ich właścicielem.

Warto przy tym zrobić dokumentację takich miejsc.

MAPA POTRZEB ŚRODOWISKA LOKALNEGO: KANAŁY KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Informacje docierają do nas z różnych źródeł. Jedne dotyczą świata, inne kraju, a inne naszego najbliższego otoczenia. I te ostatnie właśnie nas interesują.

Warto zlokalizować kanały informacji, dzięki, którym nasza społeczność czerpie informacje o lokalnych wydarzeniach: lokalna telewizja, radio, gazeta, to te bardziej oczywiste.

A może ważne są plakaty, billboardy, słupy ogłoszeniowe? Może istnieją gablotki ogłoszeń, tablica informacyjna w lokalnym sklepie.

MAPA POTRZEB ŚRODOWISKA LOKALNEGO: TRADYCJE I DOŚWIADCZENIE SPOŁECZNE

To co wydarzyło się kiedyś w przeszłości często wpływa na to jaką mamy społeczność. Często wydarzenia historyczne skupiają ludzi zamieszkałych na danym terenie, a czasami odpychają od siebie. Warto poznać i zrozumieć jakie czynniki z przeszłości miały wpływ na naszą społeczność.

ZAKRES ODDZIAŁYWAŃ DZIAŁAŃ WOLONTARIACKICH

- Wolontariat szkolny
- Wolontariat lokalny
- Wolontariat krajowy
- Wolontariat międzynarodowy

Wolontariat szkolny

- zbiorki żywności,
- pomoc finansową dla potrzebujących uczniów szkoły poprzez zorganizowanie loterii fantowej, szkolnej dyskoteki lub uczniowskiej imprezy integracyjnej
- kiermasze ręcznie wykonywanych ozdób, kartek czy upominków, z których dochód przeznaczany jest na pomoc chorym i niepełnosprawnymi.
- koleżeńska pomoc w lekcjach, odwiedzanie niepełnosprawnych rówieśników w ich domach.
- zbiórki podręczników i książek
- prowadzenie akcji informacyjnych i edukacyjnych
- uwrażliwianie kolegów na problemy Światowe, tworzenie szkolnych gazetek, przygotowanie apelów szkolnych dotyczących idei pomagania
- warsztaty prowadzone przez uczniów (np. tworzenie biżuterii, taneczne)
- przygotowanie imprez tematycznych: Andrzejek, Mikołajek

Wolontariat szkolny

- organizowanie pogadanek, np. na temat AIDS na Świecie, Światowego Dnia Walki z Głodem
- działania kulturalne: szkolne spektakle, tworzenie dekoracji, przygotowanie
- „Tydzień Wolontariatu”, w tym m.in. lekcje „wychowania wolontariackiego” prowadzone przez uczniów;
- pomoc nauczycielom przy dyżurach na przerwach;
- wsparcie organizacyjne konferencji, uroczystości szkolnych, min. powitanie gości, oprowadzenie po szkole;
- happening nt. wolontariatu – akcja informacyjna dla uczniów;

Wolontariat lokalny

- otwarcie się na osoby potrzebujące poza szkołą,
- zdobywanie informacji o potrzebach Środowiska w Ośrodku Pomocy Społecznej, w Miejskim Ośrodku Pomocy, za pośrednictwem pedagogów, psychologów, przez kancelarie parafialne.
- pomoc w domach opieki społecznej, np. przygotowanie przedstawienia, odwiedzanie seniorów Domów Pomocy Społecznej w Dniu Babci i Dziadka (z wręczeniem własnoręcznie przygotowanych laurek, upominków i łakoci);
- połączone ze spotkaniami międzypokoleniowymi.
- organizacje imprez o charakterze kulturalnym i integracyjnym dla podopiecznych placówek funkcjonujących w środowisku lokalnym
- sprzątanie cmentarzy, porządkowanie parków i placów zabaw,

Wolontariat lokalny

- rejestrowanie na fotografiach bogactwa kultury swojego środowiska, poznanie historii terenu oraz jego walorów topograficznych, a równocześnie rozwijanie postaw prospołecznych.
- Zbiórki pieniędzy dla potrzebujących
- realizacja bądź udział w partnerskich projektach.
- sprzątanie świata w gminie, np. we współpracy z lokalną organizacją ekologiczną;
- zbieranie baterii;
- Współpraca ze schroniskiem dla zwierząt: zbiórka artykułów na rzecz schroniska, dyżury w schronisku, wyprowadzanie psów na spacer
- zbiórki maskotek dla hospicjum, szpitala psychiatrycznego lub świetlicy;
- projekt „Pola nadziei”

Wolontariat globalny

- rozwój współczesnej technologii, a co za tym idzie szybki przekaz informacji pozwalają na niesienie pomocy nie tylko w innych krajach, ale i na innych kontynentach
- zbieranie artykułów szkolnych oraz środków czystości, które przekazują jednostkom misyjnym w ubogich państwach,
- uczestniczenie w zbiorkach funduszy na rzecz Afryki.
- wspieranie misjonarzy, którzy wyjeżdżają do krajów Trzeciego Świata
- patronat indywidualny nad dziećmi z Afryki (adopcja na odległość), polegająca na wsparciu indywidualnego dziecka będącego podopiecznym placówki, która przeciwdziała chorobom dzieci na skutek głodu; dzięki takiej pomocy dziecko ma zapewnioną naukę w szkole i wyżywienie. Młodzież często utrzymuje kontakt listowny z takim dzieckiem, nawiązuje relacje koleżeńskie.

Wolontariat krajowy

- włączanie się w akcje ogólnopolskie i działanie z ich ramienia na swoim terenie, np. „Pomóż dzieciom przetrwać zimą”, „Góra grosza”, bądź przygotowuje podobne inicjatywy w swoich miejscowościach
- współpraca z Polska Akcja Humanitarna, z Fundacją „Mam marzenie”, pomagając dzieciom ze schorzeniami hematologicznymi
- realizowanie programu czytania w ramach projektu „Poczytaj mi, przyjacielu”.
- Wspomaganie domów dziecka, domów samotnej matki, na bieżąco śledzenie działań fundacji i stowarzyszeń pomocowych, co pozwala momentalnie reagować i włączać się w różne akcje.

GDZIE SZUKAĆ INSPIRACJI, POMYSŁÓW I ŚRODKÓW

Jednym ze skuteczniejszych źródeł wolontariackich informacji jest portal www.ngo.pl

Gdzie znajdują się następujące m.in. takie działy:

- Poszukiwany partner do projektu
- Organizacja szuka wolontariusza
- Kalendarz (środki)
- Termin ucieka (środki)
- Porady prawne

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ. ZAPRASZAMY PONOWNIE.

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Fundacja BO WARTO
ul. Bluszczańska 15
00-712 Warszawa
www.fundacijabowarto.pl

www.wolontariat.org.pl

www.ngo.pl

www.pozYTEK.gov.pl